

Sivistysvaliokunta

Asia: Esitys Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain muuttamiseksi

Viite: HE 161/2022 vp

1. Yleistä

Sivista kiittää mahdollisuudesta lausua sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain muuttamiseksi. Laissa säädettäisiin varhaiskasvatuksen digitaalisesta laadunarviointijärjestelmästä, jonka avulla varhaiskasvatuksen järjestäjät ja palveluntuottajat voisivat täyttää lakisääteistä tehtävänsä arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin.

Lisäksi järjestelmän avulla Kansallisen koulutuksen arviointikeskus voisi toteuttaa ulkoisia varhaiskasvatusta koskevia arviointeja, tukea varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia arviointia ja laadunhallintaa koskevissa asioissa sekä kehittää varhaiskasvatuksen arviointia.

Sivista pitää varhaiskasvatuksen laadunarvioinnin kehittämistä lähtökohtaisesti positiivisena asiana. Luottamukseen nojaava kehittävän arvioinnin periaate soveltuu hyvin myös varhaiskasvatukseen. Sivista painottaa, että **toimintamallien yhtenäisyys tai laadunhallinnan tuottaman tiedon vertailtavuus ei ole laatuystössä itseisarvo**. Olennaisempaa on varmistaa, että valitut käytänteet toimivat kiinteästi osana toimintakulttuuria, ja että varhaiskasvatustoimijat saavat validia tietoa ja ymmärrystä oman toimintansa kehittämiseen.

2. Huomioita digitaalisesta laadunarviointijärjestelmästä ja sen hyödyntämisestä

Sivista pitää hyvänä valittua lähtökohtaa siitä, että järjestelmän hyödyntäminen varhaiskasvatustoimijoiden itsearviointitehtävään on vapaaehtoista ja maksutonta. **Sivista ei kuitenkaan kannata ehdotuksen 7 § 4 momenttia, jonka mukaan arviointikeskuksen toteuttaessa 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua arviointia laadunarviointijärjestelmällä, varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan tulee osallistua järjestelmällä toteutettavaan arviointiin.** Sivista katsoo, että mikäli varhaiskasvatustoimija katsoo järjestelmän käyttöönoton olevan toimintansa kannalta epätarkoituksenmukaista esimerkiksi hallinnollisesta tai resurssinäkökulmasta, tulisi osallistuminen myös näihin arviointiin mahdollistaa tarvittaessa muilla keinoin.

Järjestelmän käyttöönoton houkuttelevuuteen vaikuttaa sen käytettävyyys. Sivista pitää erittäin tärkeänä, että **järjestelmää kehitettäessä käyttäjänäkökulmaa kerätään laajasti erilaisilta varhaiskasvatustoimijoilta.** Myös tietojen on kuljettava sujuvasti eri tietojärjestelmien välillä. Sivista pitää hyvänä, että esityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on huomioitu varhaiskasvatuksen tietovarantoon tallennettujen tietojen hyödyntämistä edellyttävän rajapinnan kehittämiskustannus. Arviointitiedon kerääminen ei saa tuottaa varhaiskasvatustoimijoille kohtuutonta hallinnollista lisätyötä.

Lopuksi Sivista kiinnittää huomiota siihen, että varhaiskasvatuksen laadun kehittämisessä myös yksityisten varhaiskasvatustuottajien edellytyksiin kehittää laadunhallinta- ja arviointityötään on mielekästä kohdentaa tukea. Esimerkiksi kunnille ja kuntayhtymille jaettiin 2.6.2022 osana Oikeus oppia -kehittämisohjelmaa erityisavustuksia oman tai alueellisen varhaiskasvatuksen laadunhallinta- ja arviointityön sekä johtamisen toimintakäytäntöjen, -rakenteiden ja -kulttuurin kehittämiseen. **Koska sama lakisääteinen velvoite laadunhallintaan koskee myös yksityisiä varhaiskasvatustoimijoita, Sivista pitää tarkoituksenmukaisena, että kehittämistyötä tuettaisiin tuottajaneutraalisti.**

Helsingissä 10.10.2022

Sivistystyönantajat ry

Heikki Kuutti Uusitalo, johtaja

Annakaisa Tikkinen, elinkeinopoliittinen asiantuntija
annakaisa.tikkinen@sivista.fi, puh. +358403566082

Sivistystyönantajat edustaa 340 koulutus- ja tutkimusalan sekä kasvatus- ja kulttuurialan työnantajaa. Jäsentemme palveluksessa on noin 60 000 palkansaajaa. Olemme Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n jäsen.